

Ulkomaalaislain uudistus

Vuonna 2000 on tarkoitus korjata Suomen jo moneen kertaan paikkailtua ulkomaalaislakia. Suomesta haki vuonna 1999 turvapaikkaa 3 106 henkilöä 65:stä eri valtiosta. Kun turvapaikanhakijoita vuonna 1998 oli 1 272 henkeä, kasvua oli 144 prosenttia. Vuonna 1999 turvapaikan sai vain 29 henkeä ja oleskeluluvan humanitaarisista tai muista syistä 467 ihmistä. Kaikkiaan vuosina 1990–99 yli 18 000 ihmistä on hakenut Suomesta turvapaikkaa. Näistä vain 122 on saanut turvapaikan ja 6 452 oleskeluluvan Suomessa.

Viime vuoden turvapaikanhakijoiden lukua nostivat erityisesti 1 516 Slovakian romania sekä noin 300 Puolan romania. Jo viime vuonna Suomi asetti Slovakialle viisumipakon neljäksi kuukaudeksi ja uudelleen 15.1.2000 lähtien kuudeksi kuukaudeksi. Suurin muutos oli Somaliasta tulleiden turvapaikanhakijoiden määrän lasku, vuonna 1999 vain 73 henkeä, kun luku edellisenä vuonna oli 348.

Suomen lainsäädännössä on pyritty turvaamaan turvapaikanhakijoiden oikeudet mahdollisimman hyvin, joten hakemusten käsittely on virkakoneistossa kestänyt kauan – usein yli vuodenkin. Oleskeluajan pidentyminen on johtunut ennen kaikkea siitä, että valituksen jälkeenkin hylkäävän päätöksen saanut voi Suomessa oleskellen anoa turvapaikkaa uudelleen – alustavaa puhuttelua lukuun ottamatta, esimerkkinä paljon huomiota saanut albanialainen jalkapallojoukkue. Tämä on ollut yksi suurimpia ulkomaalaislain epäkohtia.

Lainmuutoksen tavoitteena on, että henkilö, joka tulee turvallisesta alkuperämaasta tai turvapaikkamaasta joutuu ns. nopean käsittelyn alaiseksi. Turvapaikkakuulustelun jälkeen Ulkomaalaisvirastolla olisi viikko käsitellä asiaa ja toinen viikko varattaisiin käsittelyyn Helsingin hallinto-oikeudessa. Päätös hakijan maasta poistamisesta voitaisiin panna täytäntöön heti päätöksen jälkeen eikä valitus lykkäisi täytäntöönpanoa. Turvapaikanhakijoita ei myöskään sijoitettaisi ympäri Suomea asian käsittelyn ajaksi.

Turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeutuminen säästää valtion varoja, erityisesti vastaanottomenojen vähenemisenä. Menettelyn nopeutuminen vähentää turvapaikanhakijoiden määrää maista, joista saapuvien hakemuksia voidaan pitää ilmeisen perusteettomina. Näin voidaan paremmin keskittyä todellisen suojelun tarpeessa oleviin turvapaikanhakijoihin. Ulkomaalaislain uudistaminen on välttämätön toimenpide Suomelle sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Siinä on otettava huomioon sekä Suomen etu että turvapaikanhakijan kansainvälisin sopimuksin – alkaen vuoden 1951 Geneven pakolaissopimuksesta – määritellyt oikeudet. Vain näin pystytään säilyttämään luottamus Suomen ulkomaalaispolitiikkaan, joka on myös osa eurooppalaista yhdentymiskehitystä.

Olavi Koivukangas

Reform of the Aliens' Act

It is the intention to reform the many times patched Finnish Aliens' Act in the year 2000. In 1999, 3,106 individuals from 65 different countries applied for asylum in Finland. Given that there were 1,272 refugee applicants in 1998, the increase was 144 per cent. In 1999 only 29 individuals were given refugee status, while 467 people were granted residence permits on humanitarian or other grounds. In all, during 1990 to 1999 more than 18,000 people have applied for asylum in Finland. Of these only 122 have received refugee status and 6,452 residence permits in Finland.

The number of refugee applicants last year was increased especially by the Romany people, 1,516 from Slovakia and 300 from Poland. Already last year Finland set a visa restraint of four months on Slovakia, and again on 15 January 2000 one of six months. The biggest change was the reduction of refugee applicants from Somalia, of which there were only 73 in 1999 as compared to 348 the preceding year.

It has been the intention in Finnish legislation to maintain in the best possible way the rights of refugee applicants, so that applications have been officially reviewed over a long period, often even more than a year. The extension of residence time has resulted above all in that after the refusal to grant asylum, those who are residing in Finland may reapply for refugee status - except for the introductory interrogation, of which the much publicized case of the Albanian soccer team is a good example. This has been one of the most noticeable defects in the Aliens' Act.

The goal of the change in legislation is that an individual who arrives from a safe country, or another asylum-granting country, will receive speedy handling. After the refugee interview the Aliens' office would have one week to review the case and a second week would be allotted for review in the judiciary of Helsinki. The decision to repatriate the applicant could be taken and implemented immediately without appeal causing delays in repatriation. Furthermore, refugee applicants would no longer be settled throughout Finland during the period of review.

The expedition of review of refugee applications will save government funds, especially in the decrease of expenses in receiving applicants. The speeding up of the review process will reduce the number of asylum applicants arriving from countries which give clear evidence of the application being unfounded. In this way it is possible better to concentrate on those applicants who are in true need of asylum.

The reform of the Aliens' Act is a necessary procedure for Finland both nationally and internationally. The process must take into consideration both the interests of Finland and those of the refugee applicant as determined by the international agreement beginning with the Geneva refugee pact from the year 1951. Only in this way is it possible to maintain the credibility of Finnish foreign policy, which is also a part of the process of European unification.

Olavi Koivukangas